

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120213866
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120213866.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobkyne: B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. X., . XXX XX O., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: O. R. A., A. so sídlom O. X., XXX XX K., T.: XX XXX XXX, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 8Csp/237/2020 - 40 z 26.03.2021 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. v I. vyhovujúcom výroku.

II. Vo zvyšnej napadnutej časti, t.j. v III. výroku o trovách konania mení rozsudok tak, že žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

III. Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie I. výkonom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 100,-Eur; II. výkonom žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a III. súvisiacim výkonom o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou zaviazal žalovaného.

2. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, ods. 5 zák. č. 250/2007Z.z., výrok o trovách konania ustanoveniami § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Vychádzal zo zistenia, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 16.01.2020, č.k. 10Csp/140/2019-62, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.03.2020, bola žalobkyňa zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 131,90 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 09.10.2016 do zaplataenia, pričom v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Žalovaný sa v základnom konaní domáhal zaplataenia istiny vo výške 524,66 Eur.

4. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007Z.z. je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho

zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

5. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadostučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Žalobkyňa sa v základnom konaní aktívne bránila.

6. V konaní vedenom pod sp. zn. 10Csp/140/2019 na Okresnom súde Prešov z nároku uplatneného žalovaným vo výške 524,66 Eur s prísl., nebola tejto strane sporu priznaná suma vo výške 392,76 Eur, keďže žaloba bola v prevyšujúcej časti zamietnutá. Žalovaným poskytnutý úver bol podľa odôvodnenia rozhodnutia vyhodnotený ako bezúročný a bez poplatkov, vzhľadom na to, že zmluva o úvere neobsahovala obligatórnu náležitosť vyžadovanú ustanovením § 9 ods. 2 písm. c/ a j/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Navyše samotná výška úrokovej sadzby bola v rozpore s dobrými mravmi

7. Žalobkyňa si bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní v rámci svojej obrany proti uplatnenému nároku úspešne uplatnila porušenie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa zo strany žalovaného, ak tento bez akéhokoľvek právneho dôvodu si uplatňoval voči žalobkyni i plnenia, na ktoré mu žiaden nárok nevznikol.

8. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadostučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadostučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadostučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené vymedzené kritéria mal súd za to, že suma vo výške 100,- Eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadostučinenia (keďže morálnym zadostučinením boli aj vyššie cit. rozsudky a sú nimi aj odôvodnenia týchto rozhodnutí) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobkyňu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobila, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustila do sporu s ním. Súd vzal do úvahy skutočnosť, že žalobkyňa nevrátila žalovanému sumu požičaných peňazí. Priznaná suma primeraného finančného zadostučinenia pritom predstavuje menej než 1/3 sumy, ktorá nebola priznaná žalovanému v základnom konaní. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia zamietol.

10. Tento rozsudok včas podaným odvolaním, čo do I. vyhovujúceho výroku a čo do III. výroku o trovách konania včas podaným odvolaním napadol žalovaný (poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h CSP), v ktorom súdu prvej inštancie na prvom mieste vytýka, že nesprávne posúdil splnenie zákonných podmienok pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadostučinenie, ktorým je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinností, ktorým nie je vyjadrenie sa ku žalobe, uplatnenie námietky premlčania... Súčasne súdu prvej inštancie taktiež vytýka, že vykonaným dokazovaním neboli preukázané skutočnosti a odôvodnenie napadnutého rozsudku ani neobsahuje žiadne skutkové a právne závery nadväzujúce na vykonané dokazovanie, ktorým by bola preukázaná dôvodnosť a výška priznaného zadostučinenia. V neposlednom rade napáda i výrok o trovách konania, pretože s ohľadom na priebeh konania a skutkové okolnosti by bolo v rozpore s účelom sporového konania priznanie náhrady trov žalobkyni. Navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a žalobu aj vo zvyšku zamietnuť za súčasného uplatnenia si trov konania.

11. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení ku odvolaniu navrhla rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť a uplatnila trovy odvolacieho konania.

12. Žalovaný v následnom vyjadrení pre zmenu trval na podanom odvolaní a odvolacích tvrdeniach s tým, že súdny odhad nároku vo veci samej civilný sporový poriadok už nepripúšťa, tu odkazujúc na publikované rozhodnutie najvyššieho súdu R 52/2020. Iné podania strán dané neboli.

13. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383, § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti je vecne správny, čím boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP). Iná situácia je pri súvisiacom výroku o trovách konania, kde boli splnené podmienky pre jeho zmenu (§ 388 CSP).

14. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

15. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanou inou vadou, nesprávnymi skutkovými zisteniami a s nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

16. Pokiaľ ide o I., zo strany žalovaného odvolaním napadnutý vyhovujúci výrok, odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku v tejto časti, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite v tejto časti aj odôvodnil. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej, na ktoré v tejto časti odvolací súd odkazuje s tým, že súd prvej inštancie výšku primeraného finančného zadosťučinenia, zohľadňujúc pritom v jeho rozhodnutí identifikované a judikatúrou ustálené kritéria, správne určil vlastnou úvahou, pretože jeho výšku žiaden právny predpis neurčuje, dôsledkom čoho potom je i nemožnosť uplatnenia výkladu § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa cez prizmu žalovaným zmieňovaného publikovaného rozhodnutia najvyššieho súdu.

17. Možno teda naproti námietkam odvolateľa uzavrieť, že aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu dal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu v tejto časti, pričom tak učinil v snahe garantovať stranám sporu ich právo na spravodlivý proces. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalovaného, teda súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu totiž postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majúc na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite.

18. Preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP odvolaním žalovaného napadnutý I. vyhovujúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

19. Pokiaľ ide o výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie. Zásada úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Nárok na plnú náhradu trov konania sa priznáva iba z prisúdenej sumy, čo treba vyjadriť vo výroku rozsudku (ku tomu pozri napr. KS TT, sp. zn. 10Co/191/2017, KS PO, sp. zn. 12Co/53/2018, 12CoCsp/8/2021 a Veľký komentár CSP, C.H.Beck, str. 926).

20. Súd prvej inštancie síce správne priznal žalobkyni plnú náhradu trov prvoinštančného konania vychádzajúc z toho, že jej výška výlučne závisela od jeho úvahy, no vo výroku opomenul uviesť, že táto plná náhrada patrí žalobkyni iba z prisúdenej sumy. Preto odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku o trovách konania tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).